

Polderpeil kalender	
1	msdag
2	woensdag
3	donderdag
4	vrijdag
5	zaterdag
week	

De polderpeilkalender. FOTO HDCMEDIA

Vier keer per dag polder peilen

Nederhorst den Berg * Vier keer per dag trekt Jan Zwagerman zijn laarzen aan bij de achterdeur van zijn huis aan de Middenweg, letterlijk midden in de Horstermeerpolder. Dan loopt hij zo'n honderd meter zijn erf op om bij zijn eigen peilstok naast een bruggetje in de sloot naast zijn huis te kijken hoe hoog het water staat. „'s Morgens om negen uur, daarna om een uur, zes uur en de laatste keer aan het

eind van de avond, voordat ik ga slapen.” De waterstanden noteert hij keurig op een kalender en in schriften. Een dagelijkse routine vergelijkbaar met het uitlaten van een hond. En heel toevallig is de hond een tijdje terug overleden. De polder heeft Jan Zwagerman al bijna zeventig jaar in zijn macht. Maar dat kan ook eigenlijk niet anders. Hij is nou eenmaal een polderjongen. „Ik werd geboren in

1945. De Duitsers hebben de Horstermeer toen onder water gezet.” Een ander ijkpunt is de zomer van 1987. Toen was er in juli een enorme wolkbreuk die de polder binnen korte tijd voor een deel blank deed staan. Dat was ook zondagmiddag weer het angstbeeld. Het bleef maar regenen en het waterpeil bleef maar stijgen. „Mijn peilstok is bijna helemaal onder water komen te staan.”

Stoer: tractoren drijven de pompen aan bij het Hilversums Kanaal.

FOTO'S STUDIO KASTERMANS

'Geen vernatting

Jan Herman Baas

Nederhorst den Berg * Horstermeerder Jan Zwagerman berijdt duidelijk zijn stokpaardje als hij over de Horstermeer praat. Het is een van de drie kwelpolders van Nederland. Volgens Zwagerman is het dan ook niet mogelijk om deze polder compleet droog te houden. Het kwelwater zorgt voor een constante aanvoer van water. En dat proces moet je volgens hem dan ook niet beïnvloeden door in delen van de polder met het oog op natuurontwikkeling een hoger waterpeil te bevorderen. „In een droogmakerij past geen vernatting”, zegt Zwagerman. 'Polderprofessor' Bart Schultz, emeritus hoogleraar bij de Unesco-watermanagementopleiding in Delft, staat aan de zijde van Zwagerman. „Hier moet duidelijk een plan komen waarbij de waterbeheerders gebruik maken van het kwel, want dat is bijzonder hier.” Schultz zat gistermorgen al voor

negenen aan de keukentafel van Zwagerman. Hij snapt niet waarom de verschillende overheden maar niet willen ingrijpen. „De noordzijde van de polder is goed, maar aan de zuidkant werkt het nog niet goed.” Schultz gelooft overigens niet dat het oude waterbergingsplan nog ooit op tafel komt. Toch snapt hij de positie van de provincie Noord-Holland niet goed. „Als alles in orde was, zou deze polder het regenwater moeten kunnen opvangen. Al zou het water maar 25 centimeter lager staan, dat maakt al een heel verschil.” Het verwijt van Zwagerman en Schultz is heel concreet. Eenderde van de polder, ongeveer 210 hectare, is eigendom van Natuurmonumenten. Daarin staat de natuur centraal. In een ander derde deel is sprake van achterstallig onderhoud en zijn de sloten te smal. „De polder wordt gewoon niet goed onderhouden”, zegt Zwagerman.

Jan Zwagerman staat de hele dag verslaggevers te woord.

FOTO'S JAN HERMAN BAAS

Niet te verteren

Het werkwoord consumeren heeft een aantal betekenissen, waarvan er een aantal gericht is op voedsel. Oppeuzelen vind ik zelf een mooi woord, maar ook nuttigen. Minder gecharmeerd ben ik van de woorden vreten, schransen en schrokken, die ook tot de reeks voedselketen mogen worden gerekend. Deze werkwoorden hebben ook allemaal weer iets gemeen, besteden. Er wordt geld uitgegeven en ook dat is consumeren.

Afgelopen weekend werd ik beroepsmatig geconfronteerd met twee totaal verschillende vormen van consumeren, binnen de voedselketen. Enerzijds het zoveel mogelijk naar binnenwerken van frikandellen binnen een uur en dat wegspeelen met vooral bier, aan de andere zijde de wereld van de amuse, zeg maar het kleine voorafje voor het voorafje maar ook het tussendoortje. Bij deze Amuse Tour hopten deelnemers van restaurant naar restaurant en

deden zij zich tegoed aan een klein hapje, die vergezeld ging van steeds weer een ander glas wijn. Bij elkaar een aardige berg voedsel en een flinke slok drank. Een tegenstander van lekker eten ben ik allerm minst en ik gun ieder zijn voedsel. En zelfs meer, ik vind het niet te vertieren dat er nog steeds mensen, ook in Nederland, zijn die nauwelijks iets te consumeren hebben. Hebben de frikandellen- en amuseeters daar ook aan gedacht afgelopen weekend?

Horstermeer

Waternet: het was onder controle

Water zakt in polder

van onze verslaggevers

Nederhorst den Berg * Het waterpeil in de Horstermeerpolder bij Nederhorst den Berg was gisteren aan het begin van de avond al een geruststellende acht centimeter gedaald. Dat is vooral te danken aan het laten aanrukken van een veel grotere pomp uit Friesland. Die verlost de polder van zesduizend kubieke meter water per uur. Woordvoerder Jan Zwagerman van de polderbewoners stelt dat Waternet, de uitvoerende organisatie van Waterschap AGV zijn advies heeft opgevolgd. „Gelukkig. Ik heb er mijn waardering voor uitgesproken. De grote pomp betekent dat we met een dag of drie, vier de ellende achter de rug hebben en dat de schade beperkt blijft. We moeten zo snel mogelijk weer naar normaal polderpeil.” Polderbewoners maakten een hoop stampij, omdat er in hun ogen te langzaam werd ingegrepen. Zwagerman: „Het water steeg zondag met twee centimeter per uur. Dat was echt alarmerend.” Maar volgens Waternet is de situatie nooit 'kritisch' geweest. „We zagen het aankomen. Daarom zijn we donderdag al gaan voorbereiden. Het inzetten van noodbemaling kan pas

heel laat, omdat je anders op de verkeerde plekken pompt”, zegt een woordvoerder.

Dat Waternet zondag telefonisch niet te bereiken was, zoals vanuit de polder werd gemopperd, is volgens haar onzin. „Via ons 0900 nummer waren we goed te bereiken. Wellicht dat mensen kantoonnummers hebben gedraaid.” Zondagavond rond elf uur werd de hoogste waterstand gemeten: 52 centimeter hoger dan normaal. Kelders en landerijen kwamen blank te staan en bijvoorbeeld ook een dahliakwekerij.

Natuurmonumenten ontkent dat sloten slecht worden onderhouden. „We zijn verplicht om de sloten te onderhouden, dat doen we jaarlijks. Het waterschap vertelt ons wat we moeten doen en controleert dat, net als bij de boeren.” Natuurmonumenten en de provincie Noord-Holland verschillen al jaren met bewoners van inzicht over het verhogen van het waterpeil in een groter gedeelte van de polder. Doel is verdroging in aangrenzende natuurgebieden te voorkomen.

Burgemeester Martijn Smit liet het gisteren bij het uitspreken van zijn waardering voor de inzet van de brandweer, medewerkers van het waterschap en omwonenden.

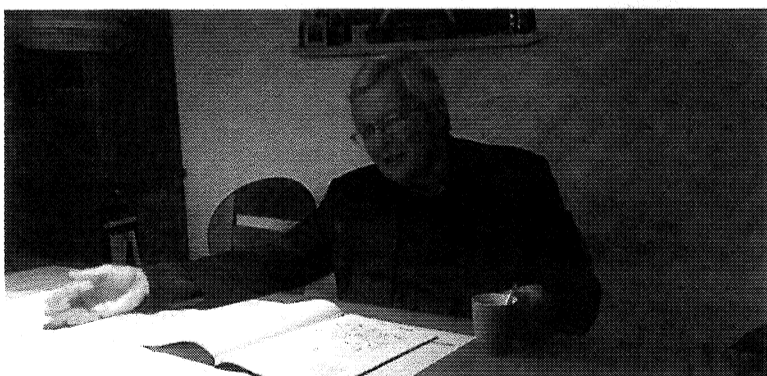

Uit Friesland werd in allerijl deze extra krachtig pomp gehaald.

Bij sluis 't Hemeltje wordt al sinds zondagavond gepompt.

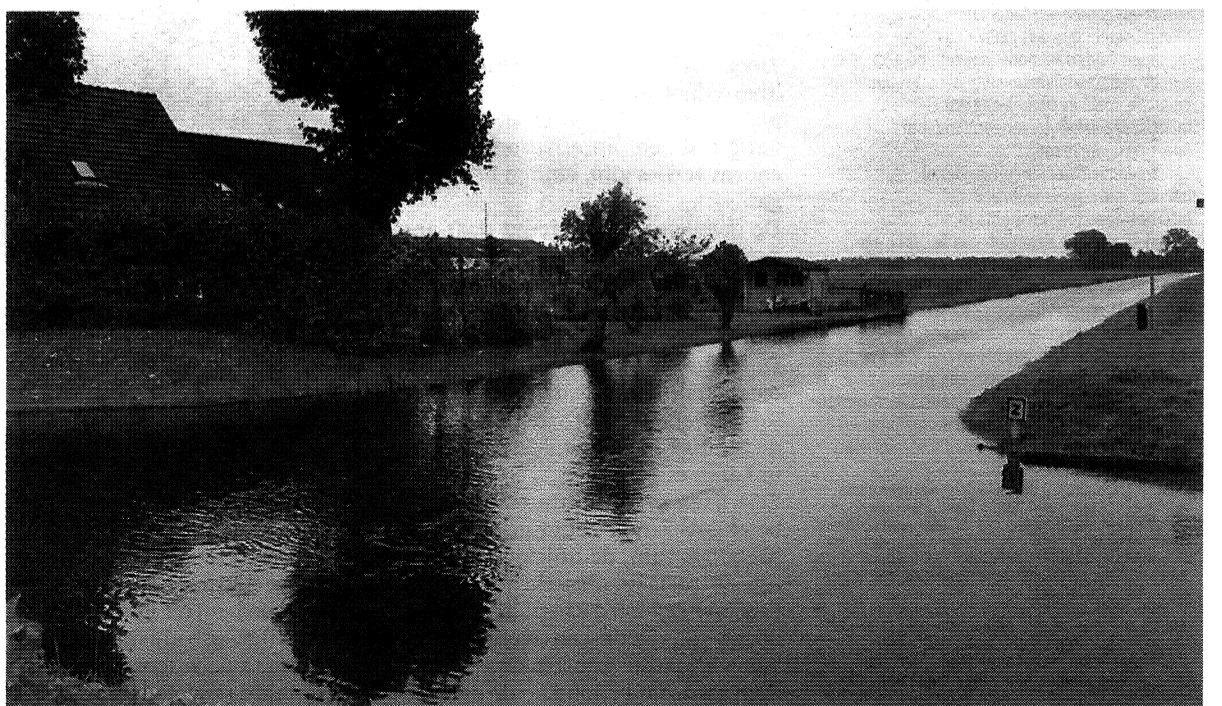
in droogmakerij'

'Polderprofessor' Bart Schultz.

Schultz wijst in dat kader op het belang van een goede schouw. Waar liggen dammetjes? Waar duikers? Welke sloten zijn te smal? Welke slootkanten hebben nog onderhoud nodig? Eerder onderzoek heeft volgens Zwagerman uitgewezen dat er bij zeventig woningen in de Horstermeer inmiddels sprake is van schade door een verkeerd water-

peil. Scheuren in muren, verrotte funderingen. „En dat zijn allemaal zaken waarvan wij met deskundigen hebben vastgesteld dat het niet voortkomt uit bouwkundige tekortkomingen.” Dat onderzoek was door de bewoners zelf betaald. „En ons is beloofd dat er een nauwkeurig vervolgonderzoek zou komen van Fugro, maar dat is nog steeds niet gebeurd.”

Het probleem in beeld: nog iets meer water en de polder loopt onder.